

Uvodnik

Poštovani čitatelji,

Zahvaljujući velikom interesu autora bili smo u mogućnosti drugi broj časopisa posvetiti temi historiografije grada Varaždina i varaždinskog kraja dok Vam u trećem broju časopisa *Historia Varasdiensis*, koji je pred Vama, nudimo članke posvećene nekoliko različitih tema. Prvi članak Daniela Barića se bavi temom Drave koja je u posljednjih nešto više od desetak godina privukla značajnu pažnju velikog broja istraživača, posebno u okviru međunarodnog istraživačkog projekta Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu „Triplex Confinium: hrvatska višegraničja u euromediteranskom kontekstu“. Barić u svom radu istražuje izvještaje francuske vojske o Dravi u vrijeme Napoleonovih ratova, kada je rijeka iz vojno-strateških razloga postala važnim čimbenikom u ratnim zbivanjima. U drugom članku Hrvoje Petrić na temelju analize izvora, objavljene građe i publikacija prikazuje do sada slabo istraživana socioekonomska kretanja u ivanečkom i viničkom kraju od kraja 18. stoljeća do Drugog svjetskog rata. Rad Marije Crnčec je prilog boljem poznavanju života i djela I. K. Lalangua, ovaj puta iz etnografskog kuta tumačenja, imajući u vidu institucionalnu, narodnu i neinstitucionalnu medicinu. Suzana Jagić je u svojem radu predstavila opsežno povijesno istraživanje, odnosno projekt pod nazivom „Nek se kelembar furt vrti“, koje je pod njezinim voditeljstvom provela Povijesna skupina OŠ Ivana Kukuljevića Sakcinskog u Ivancu od rujna 2008. do lipnja 2009. godine, a kojim su istraženi putovi distribucije zagorskih lončarskih proizvoda te povijesno značenje lončarskog obrta za gospodarstvo ivanečkog kraja. Naposljetku, Ana Kaniški na temelju napravljene foto-dokumentacije analizira zidne oslike kurije Matačić-Dolansky u Vinici s kraja 18. i početka 19. stoljeća, a koji su nažalost u razdoblju između 1998. i 2008. godine prebojani plavom i bijelom kredom.

Uz recenzirane znanstvene radove i u ovom broju naći ćete ostale uobičajene rubrike. Tako u ovom broju objavljujemo vrijedan prilog Vladimira Huzjana i Josipa Jelenečkog o filateliji tematski vezanoj uz grad Varaždin ili aktivnostima koje su se u njemu događale, a u kojemu su prikazana razna poštanska izdanja od prve poštanske marke izdane 1942. do posljed-

nje prigodne dopisnice objavljene 2010. godine. Od arhivske građe Damir Hrelja je pripremio album sa otvorenja Lječilišta Klenovnik 1927. godine koje je obilježeno velikom trodnevnom svečanošću. Objavljivanjem fotografske građe kao povijesnog izvora željeli smo istaknuti značaj fotografije u povijesnim istraživanjima kao i u nastavi povijesti. Ovaj izvor je kroz dugo vremena bio ignoriran od strane povjesničara, ali sa sve snažnijim zamahom historiografskog zanimanja za povijest svakodnevnice, obitelji, popularne kulture itd., fotografija je postala sve važniji izvor informacija o ljudima, mjestima i događajima u prošlosti. O moći fotografije svjedoči i opaska koju je početkom 20. stoljeća napisao poznati američki novinski urednik Arthur Brisbane da slika vrijedi tisuću riječi. Međutim, fotografija kao medij otvara i mogućnost manipulacije njome. Damir Hrelja, u katalogu izložbe „Fotografija – istinita ili retuširana stvarnost“, ističe kako „fotografija stavljena u službu određene ideje, pokreta ili sustava zapisuje selektivno, dokumentira samo uspjehe ili samo neuspjehe, prikazuje samo svijetlu ili pak samo tamnu stranu društvene zbilje i time postaje neobjektivna u svojoj objektivnosti. Ipak, i takva, fotografija ostaje nezamjenjiv zapis o jednom vremenu o kojem svjedoči kako onim što bilježi, tako i onim što ostaje izvan fokusa njezinog interesa.“ Spomenka Težak i Ivan Obadić su u ovom broju razgovarali sa prof. dr. sc. Rudolfom Lončarićem, redovitim profesorom u mirovini Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji je obavljao niz istaknutih dužnosti u gospodarstvu, na Sveučilištu u Zagrebu i u gradu Varaždinu. U razgovoru su dotaknute mnoge teme iz prošlosti grada, od života u Varaždinu u predratno vrijeme, urbanističkog razvoja grada u drugoj polovici 20. stoljeća, razvoja visokog školstva i nastojanja za osnivanjem Sveučilišta u Varaždinu itd. Na kraju se nalazi jedan komentar Stjepana Hajduka i prikazi novoizdanih znanstvenih i stručnih publikacija, te bibliografija arheologije varaždinskog kraja koju su pripremile Marina Šimek i Martina Matijaško.

Zahvaljujemo se svim suradnicima, autorima i recenzentima koji su sudjelovali u pripremi časopisa, te svima koji su dali financijsku potporu za tiskanje časopisa. I dalje smo neprekidno otvoreni za sve koji žele surađivati u realizaciji našeg časopisa, a posebno pozivamo autore da svojim znanstvenim i stručnim prilozima sadržajno obogate sljedeća izdanja.

Varaždin, u prosincu 2013. godine

Glavni urednici: Hrvoje Petrić i Ivan Obadić

DRUŠTVO POVJESNIČARA GRADA VARAŽDINA
I VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

UDK 94(497.5-37Varaždin)
ISSN 1848-0837

**HISTORIA VARASDIENSIS
ČASOPIS ZA VARAŽDINSKU
POVJESNICU**

3

VARAŽDIN, 2013.

Nakladnik / Publisher

Društvo povjesničara grada Varaždina i Varaždinske županije

Za nakladnika / For the Publisher

Spomenka Težak

Uredništvo / Editor's board

Sonja Poljak (Ivanec)	Vladimir Huzjan (Varaždin)
Ivan Obadić (Zagreb)	Suzana Jagić (Ivanec)
Spomenka Težak (Varaždin)	Ivančica Jež (Ludbreg)
Hrvoje Petrić (Zagreb)	Siniša Krznar (Ivanec / Zagreb)
Kruno Sudec (Varaždin)	

Kontakti uredništva / Editor's office

Franjevački trg 6, 42 000 Varaždin; tel/fax. 042/658 762

e-mail: historiavarasdiensis@gmail.com

Glavni i odgovorni urednici / Editors in Chief

Hrvoje Petrić, Ivan Obadić

Savjet časopisa / Journal's council board

dr. sc. Juraj Belaj (Zagreb), dr. sc. Neven Budak (Zagreb), dr. sc. Dragutin Feletar (Koprivnica), mr. sc. Ernest Fišer (Varaždin), PhD Zoltán Gőzsy (Pečuh), dr. sc. Željko Holjevac (Zagreb), Siniša Horvat, prof. (Varaždin), dr. sc. Andrej Hozjan (Maribor), Damir Hrelja, prof. (Varaždin), dr. sc. Mira Kolar-Dimitrijević (Zagreb), Miroslav Klemm, prof. (Varaždin), dr. sc. Nevenka Krklec (Varaždin), dr. sc. Mirjana Matijević-Sokol (Zagreb), dr. sc. Janko Pavetić (Varaždin), prof. emeritus Franjo Ruža (Varaždin), akademik Franjo Šanjek (Zagreb), Marina Šimek, prof. (Varaždin), mr. sc. Eduard Vargović (Varaždin), PhD Leopold Toifl (Graz)

Grafički urednik / Graphic editor

Kruno Sudec

Urednik na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske "Hrčak" / Journal editor at "Hrčak" - The Portal of scientific journals of Croatia

Dejan Zadro

Naklada / Copies

200

Priprema i tisak / Layout and Print

Tiskara Zelina d. d. - Sv. Ivan Zelina

Časopis izlazi jednom godišnje. Cijena primjerka iznosi 100 kuna.

Časopis se objavljuje novčanom potporom Grada Varaždina,
i TMT Čakovec

Priprema korica za tisak: Studio Fotak